

Karlu Stádníkovi s obdivem a úctou

Jeho vlastní díla zdobí nejen jeden kostel, mnoho dalších zachránil před zkázou. Obrazová monografie *Sochař a restaurátor Karel Stádník* je obsáhne na pěti stech stranách, je však daleko víc než jen soupisem.

Autorka Jana Budínová nad knihou strávila několik roků. Ty naplnila desítkami hodin rozhovorů s rodinou Karla Stádníka (1924–2011), s jeho přáteli a dalšími pamětníky, hledala v archivech, katalogích a osobních záznamech a cestovala stovky kilometrů, aby s fotoaparátem navštívila místa, kde mají některé ze Stádníkových děl. A také hledala zdroje, které by vydání tak reprezentativní publikace pokryly. To se nakonec podařilo díky sponzorům z řad farností i jednotlivců a nakladatelství Barrister & Principal.

„Karel, to byla taková čistá, otevřená duše, plná zvláštní elegance, něhy, lásky k umění, ale i k člověku,“ vzpomíná na Stádníka na stránkách knihy dlouholetý přítel P. Jiří Kusý, tajně vysvěcený kněz, pozdější farář u sv. Václava v Praze-Nuslích. Osobní vzpomínky na Karla Stádníka – sochaře a restaurátora evropského významu, prvního trvalého jáhna v ČR a přítele P. Jiřího Reinsberga, Mons. Petra Piňhy nebo biskupa Jiřího Paďoura, ale také manžela a otce – obsáhla Budínová intenzivně, ale poměrně stručně v jedné z úvodních kapitol. Sevřeně představila i hlavní data jeho života a umělecké kariéry. Hlavní část knihy tvoří podrobný pohled na některá jeho významná díla.

Lhotecké pašije trýzněného lidstva

Patrně nejznámějším se pyšní kostel Panny Marie Královny míru v Praze-Lhotce. Devětačtyřicetiletý umělec – tehdy už respektovaný spolupracovník Národního muzea, restaurátor Týnského oltáře či autor dnes patrně ztracené busty Josefa Berana k zádušní mši – dostal v roce 1973 za úkol vytvořit reliéfní křížové cesty pro katedrálu v Olomouci a pro baziliku na Velehradě. Olomoucká zastavení se Stádník rozhodl pojmout klasicky, pro Velehrad však chtěl něco zvláštního. Nakonec ho napadlo, připomíná Budínová, vyjádřit jednotlivá zastave-

Triptych ze života Svaté rodiny vytvořil Karel Stádník v roce 1998 pro Domov sv. Rodiny v Praze-Liboci.

Umělec ve svém letním ateliéru na Velízi.

Repro KT

ní metaforami, „jež by zobrazovaly utrpení ne jednoho člověka, ale celého lidstva, které si je samo tohoto utrpení strůjcem“.

V sérii, která po dokončení nebyla nakonec umístěna na Velehradě, nýbrž právě ve lhoteckém kostele, tak návštěvník vidí soud s Pannou orleánskou, výbuch jaderné bomby, oběť sv. Maxmiliána Kolbeho i obrovský zlatavý kříž, sahající až k podlaze, z něhož se k lidstvu sklání Ukřižovaný v gestu láskyplného objetí.

Hned v 70. letech vznikl k této jedinečné křížové cestě soubor diapozitivů s autorovým vlastním textem. Na pásku jej namuloval topič v Domově duchodců v pražských Dejvicích Jiří Padour – vystudovaný herec a polistopadový biskup. Řeholnice, které vznik pásmo iniciovaly, je pak potají půjčovaly společenstvím a farnostem. Budínová však seznamuje i s dalšími publikacemi a pořady, které o tomto díle vznikly, a rozhodně neodbyvá textem ani fotografiemi mnohé další Stádníkovy původní práce v kostelích v tuzemsku i v zahraničí.

Oáza na velízské faře

Důstojný prostor pak dostávají starobylý kostel na Velízi u Zdic a tamní fara, kterou Karel Stádník v 70. letech koupil, měl zde letní ateliér a s rodinou tu v určitém období trávil většinu času. Později zde byl ustanoven k jáhenské službě – tajně svěcení přijal roku 1984 v Berlíně z rukou kardinála Joachima Meisnera. Sloužil zde bohoslužby, vyučoval náboženství a fara se stala útočištěm akcí mládeže. V sousedním Kublově Stádník dokonce po revoluci plánoval založit hospic.

Zasloužil se též o záchranu velízského kostela, stejně jako o restaurování inventáře chrámu v Hejnicích, zámecké kaple v Mnichově Hradišti, interiéru kaple na Karlštejně, betléma u kapucínů na Loreťe a na bezpočtu dalších míst. Úplnou dokumentaci děl, která restauroval, Budínová nabízí na CD přiloženém k publikaci.

V knize jsou zahrnuty i vzpomínky a snímky, které připomínají Stádníkovu roli v podzemní církvi i při obrodě křesťanského života po Sametové revoluci, včetně umělcova podílu na Desetiletí duchovní obnovy nebo členství v obnovené Liturgické komisi pražské arcidiecéze. I ty byly pro Stádníka příležitostí sloužit, stejně jako jeho tak impozantní dílo. (sch)

Jana Budínová: Sochař a restaurátor Karel Stádník. Dílo, vzpomínky, dokumentace (Barrister & Principal 2020)

